

معرفی چند فیلم و سریال که حال و هوای دینی دارند

بندگی در قاب

لیلا حاتم‌ی در صحنه‌ای از فیلم «هر شب تنهایی»

محمد وفایی

روزنامه نگار

سه‌گانه‌زائر

سال ساخت: ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸

کارگردان: رسول صدرعاملی

بازیگران: عزت‌الله انتظامی، خسرو شکیبایی، امین حیایی، حامد بهداد، لیلا حاتم‌ی و حمید فرخ‌نژاد.

فیلمی با موضوع زیارت امام رضا(ع) شاید در نگاه اول ذهنیت چندان مثبتی در بیننده ایجاد نکند و این پیش‌فرض را در ذهن او به وجود بیاورد که با یک اثر سفارشی و شعاری مواجه است، اما صدرعاملی در سه‌گانه‌اش و به‌ویژه در دو فیلم «شب» و «هر شب تنهایی» از این نگاه فاصله گرفته و با شخصیت‌پردازی دقیقی که مرحوم کامبوزیا پرتوی به عنوان فیلمنامه‌نویس انجام داده، بیننده قبل از هر چیز شخصیت‌هایی را می‌بیند که در بزنگاه‌های زندگی، به ایمان‌شان شک می‌کنند. این موقعیت می‌تواند در بیننده حس همذات‌پنداری را تقویت کند. البته فیلم سوم این سه‌گانه با عنوان «در انتظار معجزه» چنین کیفیتی ندارد.

سربه‌مهر

سال ساخت: ۱۳۹۱

کارگردان: هادی مقدم‌دوست

بازیگران: لیلا حاتم‌ی، آرش مجیدی و خاطره اسدی.

مقدم‌دوست پیش از این فیلم به عنوان یار فیلمنامه‌نویس همیشگی آثار حمید نعمت‌الله شناخته می‌شد، اما در اولین فیلمش نشان داد در زمینه کارگردانی هم حرف‌هایی برای گفتن دارد. «سربه‌مهر» زندگی دختر درون‌گرایی به نام صبا را روایت می‌کند که روزمرگی‌هایش را در ویلاگش می‌نویسد و میان دغدغه‌های متنوعش، دغدغه خجالت‌زدگی بابت نماز خواندن را هم دارد. این گرفتاری ذهنی در ادامه با ورود خواستگار صبا پررنگ‌تر شده و به مرور به خط اصلی داستان تبدیل می‌شود. بازی لیلا حاتم‌ی در بعضی لحظات شگفت‌انگیز است و این مهم‌ترین عامل جذابیت فیلم محسوب می‌شود.

تماشای فیلم و سریال به یکی از سنت‌های همیشگی مردم در ماه رمضان تبدیل شده و به‌ویژه در فاصله افطار تا سحر برنامه ثابت خیلی‌ها فیلم دیدن است. فرارسیدن شب‌های قدر، فرصت مغتنمی است که علاوه بر انجام عبادات و پرداختن به مستحبات این شب‌ها، مروری بر آن دسته از فیلم‌ها و سریال‌های ایرانی داشته باشید که اشاراتی به حال و هوای دینی و مذهبی دارند و می‌توانند حال‌تان را خوب کنند. آثاری که لزوماً پند و اندرز اخلاقی ندارند، اما توانسته‌اند به گونه‌ای مؤثر بر ذهن و جان مخاطب تأثیر بگذارند.

فرشته‌ها با هم می‌آیند

سال ساخت: ۱۳۹۲

کارگردان: حامد محمدی

بازیگران: جواد عزتی، نازنین بیاتی، الهام کردا و رضا ناجی.

این فیلم در ادامه دو ساخته دیگر منوچهر محمدی در مقام تهیه‌کننده یعنی «مارمولک» و «طلا و مس» به موضوع زندگی روحانیون می‌پردازد. مضمون اصلی فیلم هم چالش بین تنگدستی و فرزندآوری دو شخصیت اصلی قصه (احمد و لیلا) است، اما نیم‌نگاهی هم به همسایه‌های این زوج یعنی کریم‌آقا (بابازی رضا ناجی) و دخترش هدیه (بابازی الهام کردا) دارد و از محدود فیلم‌های ایرانی است که به واجب دینی «حج» می‌پردازد. «فرشته‌ها با هم می‌آیند» لحظات کمدی خوبی هم دارد و نشان می‌دهد حامد محمدی قبل از «اکسیدان» هم دغدغه خنداندن مخاطب را داشته است.

شب‌دهم

سال ساخت: ۱۳۸۰

کارگردان: حسن فتحی

بازیگران: حسین یاری، کتابیون ریاحی، پرویز فلاحی‌پور، ثریا قاسمی، رویا تیموریان، پرویز پورحسینی و محمود پاک‌نیت.

حسن فتحی بعد از چند تجربه موفق سریال‌سازی مانند «پهلوانان نمی‌میرند» و «روشن‌تر از خاموشی»، سراغ سوژه‌ای رفت که هم عاشقانه بود، هم مروری بر تاریخ معاصر داشت و هم به سنت آیینی تعزیه‌خوانی می‌پرداخت. «شب‌دهم» در بین سریال‌های تلویزیونی‌ای که برای محرم و صفر ساخته شده، موفق‌ترین آنهاست و استقبالی که در بازپخش‌ها از آن می‌شود، نشان می‌دهد هنوز هم به ساخت مجموعه‌هایی با این کیفیت نیاز داریم.

صاحب‌دلان

سال ساخت: ۱۳۸۵

کارگردان: محمدحسین لطیفی

بازیگران: حسین محبوب، باران کوثری، محمد کاسبی، مهرانه مهین‌ترابی،

برزو ارجمند و پوریا پورسرخ.

یکی از بهترین سریال‌های رمضان تاریخ تلویزیون، بیش از هر چیز به فیلمنامه دقیق علیرضا طالب‌زاده مدیون است؛ فیلمنامه‌ای که خط اصلی‌اش حول محور یک قرآن‌خطی شکل می‌گیرد و در روند پیش‌رفتن سریال، به قصه‌های قرآنی و ماجراهای پیامبران مختلف سر می‌زنیم. حتی در قصه‌های فرعی «صاحب‌دلان» هم کمتر سکانسی وجود دارد که اشاره مستقیم یا غیرمستقیمی به قصه‌های قرآنی نداشته باشد. تماشای این سریال البته حسرت افت کیفیت سریال‌های مناسبی را هم برایتان زنده خواهد کرد.

یک‌تکه نان

سال ساخت: ۱۳۸۳

کارگردان: کمال تبریزی

بازیگران: هومن سیدی، رضا کیانیان و رویا نونهالی.

کمال تبریزی در ادامه موفقیت عجیب و غریب «مارمولک» سراغ یک فیلم معناگرا رفت، فیلمی کم‌حرف در لوکیشن‌هایی خاص و کمتر دیده شده که در جشنواره فجر هم مورد توجه واقع شد. «یک‌تکه نان» درباره پسر جوانی است که برای دیدن زنی که یک‌شب حافظ قرآن شده، مسیری طولانی را طی می‌کند. این فیلم، اولین نقش جدی هومن سیدی است که باعث شناساندن او به مخاطبان سینمای ایران شد.

قدمگاه

سال ساخت: ۱۳۸۲

کارگردان: محمد مهدی عسگرپور

بازیگران: بابک حمیدیان، رضا کیانیان و نگار جواهریان.

فیلمنامه این فیلم که محمد رضایی‌راد، نمایشنامه‌نویس و کارگردان مهم تئاتر آن را نوشته، درباره رحمان، پسری سرراهی است که نذر دارد در نیمه شعبان هر سال راهی قدمگاه شود. «قدمگاه» به عنوان دومین فیلم عسگرپور جایگاه قابل توجهی در میان فیلم‌های او دارد و از محدود فیلم‌های سینمای ایران است که به گونه‌ای غیرمستقیم به موضوع انتظار و امام‌زمان (عج) پرداخته است و در کنار آن نگاهی انتقادآمیز به باورهای خرافی نیز داشته است.

شعله‌ور

سال ساخت: ۱۳۹۵

کارگردان: حمید نعمت‌الله

بازیگران: امین حیایی، دارا حیایی و زری خوشکام.

شاید قرار گرفتن فیلم «شعله‌ور» در فهرست فیلم‌هایی با موضوعات دینی کمی عجیب به نظر برسد، اما یکی از اصلی‌ترین محورهای این فیلم موضوع حسد است، ردیلت اخلاقی‌ای که در قرآن کریم و کلام بزرگان تأکید فراوانی بر آسیب‌های آن شده است. فرید به عنوان شخصیت اصلی شعله‌ور، یکی از ماندگارترین شخصیت‌های سینمای ایران است که گاهی با دیالوگ و گاهی با تریش حرف‌های داخل سرش را به گوش مخاطب می‌رساند. به تصویر کشیدن گوشه‌ای از طبیعت سیستان و بلوچستان، یکی دیگر از محاسن فیلم است.

دل‌شکسته

سال ساخت: ۱۳۸۶

کارگردان: علی روئین‌تن

بازیگران: شهاب حسینی، بیتا بادران، خسرو شکیبایی و فریبا کوثری.

این فیلم از متفاوت‌ترین محصولات سینمای ایران در سال‌هایی است که کمدی‌های سطح پایین فاتح بلامنازع گیشه‌ها بودند. «دل‌شکسته» ماجرای عشق دو جوان دانشجو با دو نگاه و عقیده متفاوت و حتی متضاد را روایت می‌کند؛ عشقی که به مرور باعث تغییرات فکری دختر و هماهنگ شدن این زوج با هم می‌شود. بازی زوج اصلی فیلم یعنی شهاب حسینی و بیتا بادران در کنار حضور کوتاه اما شیرین خسرو شکیبایی از عواملی است که باعث می‌شود تا پایان با فیلم همراه شوید.